

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ « ΤΥΠΟΣ »

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ « ΤΥΠΟΣ »

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τή Διαχείριση πρέπει να διευθύνονται:

« ΕΤΑΙΡΙΑΝ « ΤΥΠΟΣ » Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ »

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Για το Έσωτερικό δρ. 20 το χρόνο.

» 10 το εξάμηνο

Για το Έξωτερικό φρ. 25 το χρόνο.

» 15 το εξάμηνο.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ

***

ΤΙ ΕΙΝΑΙ πάλε αυτές οι καινούριες φορολογίες που ξεσπάσανε σά βροχή φέτος στο κεφάλι των μαθητών; Δέ φτάνει που αυξηθήκανε πέροι τα έκπα-

δευτικά τέλη. Δημιουργήθηκε και μιὰ ἄλλη φορολογία με τὴ μέθοδο τοῦ σχολικοῦ τομείου, που τὸ τροφοδοτοῦνε οἱ μαθητὲς γιὰ νὰ προμηθεύεται τὸ σχολεῖο τὰ χρειάζομενα. Πράματα δηλαδή που πρέπει νὰ παρέχει τὸ κράτος, βάζει τὸ κράτος τοὺς μαθητὲς νὰ τὰ πληρώνουνε ἀπὸ τὴν τσέπη τους. Φέτος προστέθηκε κ' ἡ φορολογία τῶν πιστοποιητικῶν. Δέ φτάνει νάχει ὁ μαθητὴς τοῦ ἐνδειχτικὸ του. Πρέπει νὰ βγάλει καὶ πιστοποιητικὸ σὲ δεκάδραχμο — οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ — χαρτόσημο, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ γραφτεῖ μαθητὴς στὸ γυμνάσιο. Κ' ἔχει ὁ θεός. Ἄ, ὀρισμένα, ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα, που φυγαδεύουνε τὰ φτωχὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ ἀφήνουνε καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἀποκλειστικὸ μονοπώλιο τῶν πλούσιων, ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα εἶναι προϊόντα μιᾶς λαμπρῆς ἔμπνευσης γιὰ τὴν τέλεια δημοκρατοποίηση τῆς παιδείας. Μὰ γιὰ τὸ θεό! Ὅχι μιὰ τόσο δημοκρατοποίηση τῆς παιδείας!

***

ΟΤΑΝ κηρύχθηκε ἡ γενικὴ ἀπεργία κ' ἐδῶ, τὸ κράτος διέκλυξε πῶς ἡ ἀπεργία αὐτὴ δὲν εἶχε κανένα λόγο ἀφοῦ τὸ ζήτημα τῆς ἀκρίβειας τῶν τροφίμων, που εἶτανε ἡ κυριώτερη ἀφορμὴ τῆς ἀπεργίας, τὸ πῆρε ἡ ἴδια στὰ χέρια της. Οἱ συντηρητικοὶ συμπολίτες που εἶχανε τότε ἀναγκασθῆ με τὴν ἀνήκουστη αὐτὴ θοασύτητα τῶν ἐργατῶν, νὰ θέλουνε νὰ ἐπεμβαίνουνε σὲ ζητήματα τῆς ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας τοῦ κράτους, κατὰ τὴν ἰδέα τους, χειροκροτήσανε πρόθυμα ὅλα τὰ μέσα που μεταχειρίστηκε ἡ κυβέρνηση γιὰ νὰ καταπνίξει τὴν ἀπεργία. Περάσανε ἀπὸ τότες πολλοὶ μῆνες. Ἐπιτροπὲς καὶ ὑποεπιτροπὲς διορισθήκανε ἀπὸ τὸ κράτος νὰ μελετήσουνε ἀμέσως τὸ ζήτημα, κ' ὑποδείξουνε τι πρέπει νὰ γίνει γιὰ νὰ φτηνίσει ἡ ζωὴ. Περιμένουμε ὅλοι με ἀγωνία, με μιὰ κουφὴ ἐλπίδα, πῶς δὲν εἶναι δυνατό, κατὰ τέλος πάντων θὰ γίνει. Κι ἄξανα τι μαθαίνουμε; Τὸ κράτος ἀνακάλυψε, λέει, πῶς εἶναι πορραπολὸν αὐστηρὸς ὁ νόμος γιὰ τὴν αἰσχροκέρδεια καὶ πῶς δὲν εἶναι δίκαιο νὰ τιμωροῦνται τόσο αὐστηρὰ, σύμφωνα με τὸ νόμο αὐτό, οἱ ἔμποροι καὶ οἱ ἄλλοι, που νδύνουνε κυριολεκτικὰ τὸ λαό. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ν' ἀλλάξει ὁ νόμος, νὰ γίνει ἐλαστικώτερος, γιὰ νὰ μπορεῖ εἴκοια ἡ αἰσχροκέρδεια νὰ ξεφεύγει τὴν τιμωρία τοῦ νόμου. Πολὺ φυσικὰ. Σὰν ἀστικὸ καὶ τὸ δικό μας τὸ κράτος, δὲν μπορεῖ παρὰ γιὰ τὰ συμφέροντα τῶν ἀστικῶν, τῶν μεγαλοαστῶν προπάντων, νὰ ἐνδιαφερετεῖ. Γιὰ τὸ λαὸ θὰ βρεθεῖ πάντα κανένα ψέμα γιὰ νὰ τὸν κἀνομιε νάποκοιμηθεῖ.

***

ΩΣΤΟΣΟ ὑπάρχει καὶ μιὰ ἄλλη ἄποψη. Τὰ οικονομικὰ συστήματα σήμερον ἔχουν πολὺ ἰσχυρὴ πελατεία. Ἀπόδειξη θεότρανη αὐτὴ, πῶς ἡ ἄλλοτες ταχτικὴ πελατεία τους, που τὴν ἀποτελοῦσαν κατὰ τὰ ἐννέα δέκατα ἀνθρώποι ἐργατικοί, ἔχει τελείως ἐξαφανιστεῖ. Ὁ ἐργατικὸς σήμερον κερδίζει τόσα, που ἔμπορεῖ ἀξιόλογα νὰ τρώει μιὰ δυὸ φορὲς τὴ βδομάδα καὶ στὸ... Διεθνῆς. ἐνῶ ἡ μέση τάξη, τῶν ὑπαλλήλων κ.λ., που θ' ἀποτελοῦσε τὴ σημερινὴ ταχτικὴ πελατεία τῶν οικονομικῶν συστημάτων, κρατιέται μακριὰ τους, ἀπὸ μιὰ δικαιολογημένη ἀξιοπρέπεια. Ἄρα — μὰ τὸ ἄρα αὐτὸ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐξηγηθεῖ ἔτσι πρόχειρα, σὲ δυὸ-τρεῖς ἀράδες.

ΞΕΝΥΧΤΙ

Τί ἔχεις ἀπόψε σὺ καρδιά μου. τί σοῦ λείπει;
Σὰν κάτι ἀλάλητο, ἀξεδιάλυτο ποθεῖς.
Οὔτε χαρὰ μπορεῖς νὰ νιώσεις, κι οὔτε λύπη,
γι' αὐτὸ κι ὁ πόνος σου εἶν' ἀκόμα πιὸ βαθύς!

Τ' ἀηδονολάλητ' ἄς μοῦ παίξουν τὰ βιολιά!
ν' ἀντιλήθει τ' ἀπαλόσυρτο δοξάρι
πὸν κλαίει στῆς νύχτας τῆ θλιμένη σιγαλιά
κάτι ἀπ' τὸν πόνο μου κι αὐτό, σὰ νάχε πάρει.

Ὡς νὰ θαμπώση ἀχνό, τ' ἀστέρια τῆς αἰγῆς,
κάπηλα! φέρονε τὰ ποτήρια κι ὄλο κέρνα—
κι ἀπόψε μόνη μου ἐκκλησιά θὰ εἶν' ἡ ταβέρνα
καὶ σὺ τῆ θλίψη μου—παπᾶς—νὰ λειτουργεῖς.

Καὶ σὺ κρατᾶς τῆς λησμονιάς τὰ ὀλόχρυσά κλειδιά
Ἰνὰ μοῦ τὰ δώσεις τὰ παλάτια τῆς ν' ἀνοίξω.
στὴν ἀγκαλιά τῆς τὴν πλατεῖά μέσα νὰ πνίξω
μὲ ἀγνωστὴ πίκρα πὸν μοῦ σφίγγει τὴν καρδιά.

Σύρα

ΛΑΥΡΑΣ

ΚΟΡΝΗΛΙΑ - ΓΡΑΧΧΟΙ

Ἡ Ξένη ἡ Καμπανίτισσα, δείχνοντας τὰ ὄραϊα
Στολῖδια τῆς, στὴν ἐκλεχτὴ γυναῖκα τῆ Ρωμαῖα
Τὴν Κορνηλία:—Πῶς λαχταρῶ νὰ ἰδῶ κατὰ καλά σου
Ποῦ βάνεις, λέει, κοσμήματα, ὡς πρέπει στὴ γενιά σου.

Ἀπὸ θεῖα παιδάκια πρόβαλλαν ξάφνου τὴν ὥρα ἐκείνη
Δυὸ κρῖνα, δυὸ τριαντάφυλλα, ἡ χαρὰ κι ἡ καλωσύνη,
Κι ἡ Κορνηλία στὰ μάγουλα φιλώντας τα, τ' ἀφράτα:
—Τ' ἀτίμητα στολῖδια μου, Ξένη, ἀποκριθὲ, νά τα.

Οἱ Γραχχοὶ εἶταν, πὸν εὐγενικά, ἄντρες ὕστερα ὄντας
Γιὰ τοῦ λαοῦ ἐπέσανε τὰ δίκαια πολέμωντας.

*Ὅπου γλυκὰ φεγγοβολοῦν μαζὺ κι ἡ Κορνηλία
Ἄστέρια στὴν ἀνθρώπινη, ἀβασιλευτα ἱστορία.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΒΙΟΛΙ

Τὸ γράμμα κάποιου δειλινῶ. Τὸ χα-
ρίζω σὲ Σένα πὸν μοῦ τὸ σιγοτραγουδῆσες

Ἄπινου ἀπὸ τίς στέγες ξεσκισμένη,
τοῦ σούρουπου ἀγοσέρνεται ἡ πορφύρα...
Σὲ κάποιου ἄλλου πάθους τὴν πλημμύρα
ἢ φωνὴ τοῦ βιολιοῦ σου τονισμένη.
Σκορπίζεται βαριά, πικρά, θλιμένη,
σὰ στεναγμὸς ἀργός. Τὰ πάντα γύρα
ἐκστατικά σιωποῦν. Μέσα στὰ μῦρα
τοῦ δειλινῶ, θαρρεῖς, κάτι πεθαίνει.
Σὰν κάτι πὸν ἀχνοτρέμει καὶ πὸν σβύνει,
σ' ἀλύτρωτους καημὸς παραδομένο,
τ' ἀκούω μεσ' στὴ βραδιάτικη γαλήνη
Τὸ βιολί σου γλυκὸ καὶ πληγωμένο.
Καὶ σὰ φιλι τ' ἀκούω μικροῦ κμαμένου
ποῦ ξεψυχάει στὸν γάδο τοῦ θανάτου.

ἸΑθῆνα, 30 τοῦ Σεπτεμβρίου

ΑΓΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

ΑΠΟ "ΤΗΣ ΖΩΗΣ Τ' ΑΠΟΜΕΣΗΜΕΡΟ,,

Η ΝΥΧΤΑ Η ΦΕΓΓΑΡΟΛΟΥΣΤΗ

Ἡ νύχτα ἡ φεγγαρόλουστη
σὲ μαγικά παλάτια
Μεταμορφώνει ἀντίκρου μου
σιτάκια φτωχικά,
Πέφ' ἀπ' τὰσημοσκέπαστα
τῆς θάλασσας τὰ πλάτια
Σὰν ἦοικοι ἀχνοὶ φαντάζοντε
νησιάκια ἐρημικά.

Ἀπὸ θαρκοῦλα ἀπόμακρη
μὲ τὸ πανὶ γερομένο
Σκεπάζει τ' ἀργὸ πάφλασμα,
πὸν κάνουν τὰ κοιτιά,
Τραγοῦδι γοργονόλιστο,
ζεστό κ' ἐρωτευμένο...
Πῶς ἡ σιγμένη μου ἡ καρδιὰ
πῶς νὰ βαστάξει πιά;

Κύματα ξάφνου μέσα τῆς
φουσκώνουν θεριεμένα,
Αἶμα γι ἀγάπες πῶχασε
καὶ πόθοι καὶ καίμοι,

Τὰ μάτια μου γεμίζουν
μὲ δάκρυα φλογισμένα,
Βαρὺ πάνω στὸ κἀδιομα
σωριάζω τὸ κορμί...

Ἀθῆνα, 30' τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1911' ΣΕΦΥΡΟΣ ΒΡΑΔΥΝΟΣ

ΔΕΙΛΙ ΕΙΤΑΝ

Trahit sua quemque voluptas

Τοῦ πεθαμένου ἀδερφοῦ

Λεῖλι εἶταν: Τὰ βατροῦμα πέρα ὀργιάζανε,
Οἱ ἱπὲς μιλοῦσαν ἀπαλά ἓνα παραμῦθι,
Τὸ μάγο τὸ φεγγάρι αἵματωμένο πρόβαλε
Κι ἀπὸ στῆς λίμνης τῆς πλατεῖας ἔπαιξε μὲς τὰ στήθη.

Ἄργα εἶταν: Λειμονιές, κιτριές μιλοῦσανε
Τὴν πλάστρα γλώσσα τῶν ἀγνῶν τῶν αἰσθημάτων.
Κ' ἐσὺ σιγὰ θρηνοῦσες τὴν ἀλύπητη
Τὴ Μαῖρα, τῶν χρυσῶν τῶν ὄνειράτων.

Λευκάδα

ΑΣΠΑΣ. ΓΚΙΝ.

Πολὺ ὄραϊα, πολὺ κατάβαθα ψυχολόγησαν τὸ Ρω-
μιό, καὶ γειά τους, ὅσοι πῆγαν καὶ μᾶς ἀνακάλυψαν
τὸ λαμπρὸ τὸ σύστημα τῆς ἀνακατωσοῦρας. Δὲ μοῦ
λέτε, σὰς παρακαλῶ, τὸ ἀνακάτωμα μὲ τί τρόπο θὰ
γίνῃ; Πόση δημοτικὴ θὰ βάσουμε καὶ πόση καθαρὲ-
βουσα; Κανένας, ἐννοεῖται, ἀπὸ τοὺς λεγόμενους δὲ θὰ
ὄρῃσῃ τὸ ποσό, μήτε σκοπέβει νὰ τὸ ὄρῃσῃ. Δὲν εἶναι
δουλειά του, θὰ σὰς πῆ.

Ψυχάρης